

Jacovce

795
VÝROČIE OBCE
JACOVCE
1224 - 2019

Archeologické dôkazy o osídlení Jacoviec sú z obdobia zhruba 4000 rokov pred Kristom. Išlo o neolitické osídlenie v priestore bývalej chmeľnice za potokom Chotina. Potom sa dôkazy o osídlení strácajú a opäť sa objavujú až v období Slovanov. Od tohto obdobia sú Jacovce permanentne osídlené.

Prvou písomnou zmienkou o Obci Jacovce je listina Nitrianskej kapituly z roku 1224, v ktorej sa rieši spor o majetky obce medzi dvoma rytiermi Krištofom a Radošom. Spor sa riešil súbojom, v ktorom zvíťazil Krištof; Radoša zabil a získal jeho majetok spolu so ženou a deťmi.

Na konci 13. storočia obec vlastnil Matúš Čák Trenčiansky. Roku 1390 sa už spomínajú tri samostatné časti obce: Veľké, Zemianské a Malé Jacovce. V priebehu 14. storočia bol postavený farský kostol Návštevy Panny Márie v gotickom slohu. Pravdepodobne bol postavený na základoch staršieho a menšieho kostolíka.

Veľa škôd na živote obyvateľstva spôsobili udalosti 16. a 17. storočia. V tomto období sa k ním šíria z územia Nemecka reformácie, a isté obdobie bola farnosť Jacovce evanjelickou (roky 1550 - 1624). Ďalšou udalosťou, ktorá ovplyvnila život vtedajších obyvateľov, bolo niekoľko tureckých vojen na našom území. V roku 1663 sa po rieke Nitre dostali až do Jacoviec a okolia. V roku 1680 dochádza k barokovej prestavbe farského kostola Návštevy Panny Márie.

Osemnásťte storočie je možné charakterizovať ako obdobie pokoja. Väčšina obyvateľstva sa venovala poľnohospodárstvu, ale existovali tu aj remeslá: kovácke, mlynárske, murárske, mäsiarske a krajčírsk.

Najstaršia známa pohľadnica Obce Jacovce (asi rok 1909)
Pálenica a hospodárske budovy v Stummerovskom majeri.

Obec Jacovce v tomto období patrila do majetku Nitrianskej kapituly. Vtedy začína vzrastať i počet obyvateľstva. Veľa ľudí zomrelo počas cholery v roku 1830 - 1832.

Roku 1903 sa dovtedy samostatné obce Veľké, Zemianské a Malé Jacovce zlúčili do jednej. Vtedy mala obec maďarský názov - Jacz.

Významné zmeny nastali po skončení prvej svetovej vojny. Zaniklo Rakúsko - Uhorsko, vznikla Československá republika a obec prijala terajší názov Jacovce. V obci boli v prevádzke dva mlyny, a to Schwarzov mlyn a drevený Cickayov mlyn Pod Hôrkou. V roku 1924 vzniká ochotnícke divadlo, ktoré s prestávkami pôsobilo do polovice 90. rokov 20. storočia. O jeho rozvoj sa veľmi zaslúžili správca Július Gažo, učiteľ Martin Ondrejčka a František Mišík.

V roku 1932 v obci vznikol Jacovský športový klub známy najmä rozvojom futbalu. Od roku 1935 tu pôsobilo Združenie katolíckej mládeže, ktoré zaniklo po desiatich rokoch svojej činnosti. O rozvoj kultúry sa zaslúžil učiteľ a organista Jozef Vakoš, ktorý viedol v obci spevokol a založil dychovku.

Významným zásahom do života obyvateľov Jacoviec bolo založenie JRD v roku 1950. V roku 1951 bola ukončená elektrifikácia obce a vybudovaný obecný rozhlas. Postupne bola uskutočnená i plynofikácia obce a vyasfaltované všetky cesty v obci. V roku 1976 boli Jacovce pričlenené k mestu Topoľčany a opätovnú samostatnosť získali v roku 1990.

Viaczberová pohľadnica Obce Jacovce (asi 30-te roky 20-teho storočia) - zľava: Budova Rímskokatolíckej fudovej školy, farský kostol Návštevy Panny Márie, budova fary, most cez rieku Chotina pred dnešným OČÚ, pálenica v Stummerovom majeri, dom správcu Stummerovho majera (asi).

Primície novokňaza, budúceho arcibiskupa metropolitu Mons. Jána Sokola - fotografia z roku 1957.

Fotografia interiéru farského kostola Návštevy Panny Márie.

Rodinná fotografia v jacoenských krojoch (rok 1918) - asi rodina Štefana Škrjputu.

Fotografia interiéru farského kostola Návštevy Panny Márie (rok 1947) s hlavným oltárnym obrazom a časťou klasicistického stĺpového oltára.

Fotografia z prvej polovice 20-teho storočia - pári Phantilek Krájčik (*30. 03. 1900 - †19. 11. 1992). V pozadí farský Kostol Návštevy Panny Márie s goticou kaplnkou (dnes je prestavaná a je v nej organ).

Fotografia jacoenského dorasteneckého mužstva (50-te roky 20-teho storočia).

Jacoenské ochotnícke divadlo (asi 30-te roky 20-teho storočia).

Jacovská rodina (asi 1921).

Mladá nevesta s partou na hlave (asi 1940).

Mladí muži z Jacoviec.

Prvé zvlášt' prijímanie (asi 50-te roky 20-teho storočia)

Jacovské dievčatá pred sochou Piety, v tom čase maľovanou. Dnes je umiestnená pred Kostolom Božieho milosrdenstva (cca 1933, bitnávku ?).

Predajňa músa (1969).

Školská fotografia (asi 50-te roky 20-teho storočia).

Čičkajov mlyn.